Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 201. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 22, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 22-го ЖОВТНЯ 1996 р. Ч. 201. РІК CIII.

Чорнобильський саркофаг пропонують закопати в землю

Київ (Р. Р.). — Комісія Верховної Ради України з питань ядерної політики і ядерної безпеки розглянула пропозиції групи фахівців з Кривого Рогу про глибинне поховання об'єкту „укриття" Чорнобильської Атомної Електростанції.

Згадані фахівці висунули ідею відділити четвертий блок Чорнобильської АЕС від третього і, за допомогою спеціяльних гірничогеологічних технологій, повільно опустити знищуючий четвертий бльок разом із саркофагом у грунт на глибину 500 метрів. А щоб радіонукліди не потрапили в грунтові води, їх пропонується заморозити за допомогою спеціяльних установок.

Коли саркофаг опуститься на гранітні породи на глибину 500 метрів, навколо нього передбачається створення бетонової захисної шахти. Такий проєкт, за підрахунками фахівців, коштуватиме 600 млн. дол.

Запропоновану ідею спочатку розглянула Президія Національної Академії Наук України й оцінила її схвально. Під час розгляду цього питання в парляментарній комісії академік Емлен Соботович підтримав цю ідею, зазначивши, що після такого поховання навіть ядерний вибух не становитиме ніякої загрози. Проте, зазначив академік, не можна виключати і того, що саркофаг застрягне на рівні саме грунтових вод. Науковці вважають, що це була не презентація конкретної пропозиції, а пошук для переведення саркофага в безпечне місце і безпечний стан. Питання про спорудження ще одного саркофага покищо так і залишилося невирішеним, хоча на Заході працюють над техніко-економічним обгрунтуванням цього варіянту.

У Брюсселі під егідою Европейського союзу німецька фірма „Тришлер і партнер" провела нараду, на якій розглянено різні варіянти стабілізації саркофагу, перетворення його на екологічно безпечну систему. Участь у нараді взяли 40 експертів з країн Европи, Америки і Азії. Пропонувалося п'ять варіянтів саркофага. Зазначалося, що об'єкт „укриття" після недавніх випадків радіяційного випромінювання не може вважатися надійним, оскільки він може піднести несподівані „сюрпризи". Основну увагу було приділено варіянтови спорудження „укриття-2", однак не відкидався і варіянт поліпшення та модернізації контрольної апаратури й зміцнення будівельних конструкцій.

Урядова делегація України перебуває в Москві

Київ (Р. Р.). — У четвер, 17-го жовтня, урядова делегація України вилетіла до Москви для участи у засіданні керівників урядів країн СНД. Делегацію очолив прем'єр-міністер України Павло Лазаренко. Передбачається, що керівники урядів розглянуть 20 питань.

Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко візьме участь у засіданні Ради міністрів закордонних справ країн СНД, на якому розглядатимуться питання колективної безпеки, діяльности правоохоронних органів і підготова до зустрічі в грудні цього року керівників держав Організації безпеки і співробітництва в Европі. Перед виїздом до Москви Г. Удовенко зазначив, що українська делегація не братиме участи в обговоренні питань першого бльоку.

В другому бльоці передбачається розглянути проєкт протоколу до конвенції про правну допомогу і правні відносини у громадських, родинних і кримінальних справах.

Третій блок передбачає розгляд проблем загальноевропейської безпеки та підготови до вершинної конференції ОБСЕ в Лісбоні 2-3-го грудня. Крім того, передбачається обговорення взаємодії країн СНД в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, розгляд проєкту угоди про основні принципи взаємодій з інформаційним агентством „Інтерфакс", відзначення п'ятої річниці створення СНД і проєкт порядку денного вершинної конференції СНД.

У засіданні Міжнародного економічного комітету (МЕК) українська делегація, очолювана міністром зовнішніх економічних зв'язків Сергієм Осикою, присутня як спостерігач.

Делегація Служби Безпеки України, очолюване головою СБУ Володимиром Радченком, провела зустріч з представниками федеральної служби безпеки Росії, очолюваної Ніколаєм Ковальовим. В. Радченко і Н. Ковальов підписали низку протоколів до угоди про співпрацю і взаємодію спецслужб обох країн, особливо в галузі забезпечення безпеки на залізничному і морському транспорті. Підписані документи мають сприяти ефективнішій боротьбі зі злочинністю та нелегальною міграцією.

Іван Павло II вернувся зі шпиталю

Ватикан. — Минулої неділі Папа Іван Павло II відбув свою традиційну недільну молитву на площі св. Петра. То була перша молитва після його повернення зі шпиталю, тому Папа висловив глибоку вдячність за співчуття і добрі побажання, передані йому у дні хвороби „католиками, іншими християнами, адептами інших релігій і людьми, що є далекі від віри".

Звертаючись до десятків тисяч прочан, які вщерть заповнили площу і найближчі вулиці, Іван Павло II нагадав, що якраз на цю неділю припадає День Місіонера, „важливе свято слуг Слова Божого, які віддають всі свої сили справі євангелізації землі".

Вітаючи польською мовою своїх земляків, присутніх на площі св. Петра, Папа підтримав усіх, хто в ці дні у Польщі виступає проти легалізації абортів. „Народ, який вбиває своїх дітей, не має майбутнього",— підкреслив Іван Павло II.

В Японії відбулися крайові вибори

Токіо. — Висліди крайових виборів, які відбулися в неділю, 20-го жовтня, вказують на те, що японці віддали перевагу своїх голосів кандидатам партії, котра правила країною впродовж багатьох років післявоєнної ери.

Після мабуть досі найменше ентузіястичних виборів, японці віддали перевагу Ліберальній демократичній партії, що, незважаючи на свою назву, є найбільше консервативною політичною силою в Японії. Хоч обрано тільки 239 її представників до 500- членної нижчої палати парляменту, то ніхто не сумнівається, що тих 12 конечних голосів потрібних для переважаючої більшости, їм напевно вдасться зорганізувати, а це в свою чергу дасть можливість прем'єр-міністрові Ріутаро Гашімото правити дальше країною з ще більшим авторитетом, як досі.

Ці вибори були значною перемогою Ліберально-

(Закінчення на стор.3)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

16-РІЧНА УКРАЇНКА ВИГРАЛА КОНКУРС

КИЇВ. — У столичному нічному клюбі „Флямінго" відбувся фінал конкурсу, організованого паризькими агенціями „Метрополітен" і „Макс Фактор інтернешенел". За словами менаджера „Метрополітен" Еміріка Монлера, конкурс організовано з метою віднайти нові обличчя для агенції. Такі конкурси вже відбулися в Польщі і країнах Балтики, а тепер в Україні. Відбираючи учасниць, організатори переглянули 700 фотографій, звертаючи увагу на фізичні дані і фотогенічність. Досвід в модельному бізнесі ролі не грав. У конкурсі взяли участь 19 дівчат 15-23 років. Вів конкурс відомий московський модельєр Раф Сардаров, який сказав, що підшукує мешкання в Києві, оскільки тут багато гарних дівчат. Учасниці конкурсу виходили в купальних костюмах та вечірніх сукнях, пошитих на підприємстві Сардарова. Перше місце — це трирічний контракт з агенцією „Метрополітен" і грошова нагорода 150,000 дол. Його виграла 16-річна Світлана Кучер. Тепер її очікує праця в Парижі.

„МОЛОДІСТЬ-96" ПРОЙДЕ ПІД ПАТРОНАТОМ Л. КУЧМИ

КИЇВ. — Тут 19-27-го жовтня в Будинку Кіно відбудеться 26-ий Міжнародний кінофестиваль „Молодість". Цього року він пройде під патронатом Першої леді України Людмили Кучми. На конкурс підібрано 122 фільми із 36-ох країн. Всього на конкурс було представлено 500 студентських праць. Україну представлятимуть п'ять кінофільмів — чотири студентських і один повнометражний. Визначено чотири номінації: 2,500 дол. за повнометражний і анімаційний фільм, студентський фільм отримає нову кінотасьму фірми „Кодак" на таку ж суму, короткометражний фільм буде забезпечено субтитрами на будь-якій мові.

КРИМ ЖИТИМЕ ЗА МОСКОВСЬКИМ ЧАСОМ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Уряд Криму постановив не переходити 27-го жовтня на український облік часу. Як відомо, о 4-ій год. ранку 27-го жовтня в Україні скасовується дія літнього часу і стрілки годинників переводяться назад на одну годину. Голова Верховної Ради автономії Василь Кисельов 16-го жовтня повідомив, що домовився з Президентом України Леонідом Кучмою про те, що Крим житиме за московським часом.

РІДКОЗЕМЕЛЬНІ МЕТАЛИ ВИВОЗИТИ ЗАБОРОНЕНО

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України затвердив перелік товарів, які заборонено пересилати і вивозити з України. До цього списку входить: марганець, ванадій, галій, індій, ітрій, ртуть, скандій, вольфрам, молібден, магній, кобальт, бісмут, кадмій, титан, цирконій, сурма, берилій, хром, германій, ніобій, реній, талій, а також вироби з них та міді. Наприклад: дріт, плити, стрічка, металокераміка.

ЗОВНІШНЯ ДОПОМОГА УКРАЇНІ

КИЇВ. — До кінця цього року Україна плянує отримати понад 2.5 блн. дол. зовнішньої допомоги, повідомила 17-го жовтня УНІАР, покликаючись на інформацію пресслужби Кабінету Міністрів. Найбільше грошей має надійти від Міжнародного валютного фонду — 900 млн. дол. Світовий банк виділить 600 млн. дол., Европейський банк реконструкції і развитку — 70 млн. дол. Від країн донорів має надійти біля 410 млн. дол., а за державними міжкредитними лініями — 585 млн. дол. Потреба української економіки в чужоземних інвестиціях становить біля 40 блн. дол.

ПРОФСПІЛКИ ПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ЗАБОРГОВАНОСТИ

КИЇВ. — Федерація Профспілок України провела крайову акцію протесту проти затримки заробітних платень, повідомила 17-го жовтня УНІАР. Профспілки вимагали негайно затвердити і забезпечити виконання пляну, за яким всі заборговані платні, пенсії, стипендії мають бути виплачені до 1-го січня наступного року. Учасники акції вимагали також не підвищувати ціни й тарифи на житлово-комунальні послуги без достатніх заходів для соціяльного захисту населення і погашення заборгованости у платнях.

О. КУЗЬМУК ПРОПОНУЄ ПОЛІГОН ДЛЯ СПІЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ

КРИМ. — Міністер оборони генерал-лейтенант Олександер Кузьмук сказав 16-го жовтня, що полігон Військово-повітряних сил України поблизу мису Чауда можна використовувати у „двосторонній співпраці з багатьма европейськими країнами, які не мають власних полігонів для бойових запусків ракет". Цю заяву О. Кузьмук зробив, спостерігаючи, як підрозділи протиповітряної оборони проводили на полігоні свої навчання. Успішні запуски ракет підтвердили не тільки високий рівень бойової готовости системи протиповітряної оборони, але й виявили значні можливості полігону. Україна бере активну участь у міжнародній військовій співпраці, зокрема в рамках програми НАТО „Партнерство для миру" і в миротворчих операціях ООН.

Україна сподівається на допомогу Заходу у відносинах з Росією

Київ. — Україна може звернутися до західніх країн, зокрема ЗСА, по допомогу в розв'язанні українсько-російських проблем, які загострилися після того, як минулого тижня колишній секретар Ради Безпеки Росії Александр Лебедь поставив під сумнів приналежність міста Севастополя Україні, а російський парлямент ухвалив рішення про припинення поділу Чорноморської фльоти, повідомила 18-го жовтня УНІАР, покликаючись на представників Адміністрації Президента.

Співробітники адміністрації, які не назвали своїх імен, повідомили, що фактично вже зроблено першу спробу звернутися до міжнародного товариства, зокрема, представників західних країн, що зобов'язалися гарантувати Україні безпеку. У відповідь заступник державного секретаря ЗСА Стровб Толбатт заявив, що слова А. Лебедя не мають нічого спільного з офіційним становищем Москви, бо перед тим уряд Росії неодноразово визнавав, що Крим є невід'ємною частиною України.

„Територіяльні суперечки повинні розв'язуватися тільки мирним шляхом, — сказав С. Толбатт. — ЗСА завжди підтримували територіяльну цілістність України в існуючих кордонах з першого дня існування української держави".

Як відомо, кримські газети „Флаг Родіни" і „Кримська Правда" надрукували статтю А. Лебедя під назвою „Севастопіль — російське місто". В публікації колишній секретар Ради безпеки Росії пише, що Севастопіль на відміну від Криму ніколи не був офіційно українським містом і де юре він не втратив свого російського статусу. А. Лебедь також звинуватив Україну у порушенні совєцьких угод про поділ Чорноморської фльоти, підписаних у червні минулого року.

(Закінчення на стор.3)

І. Юхновський очолив Об'єднання Ветеранів

Київ (Р. Р.). — Тут 14-го жовтня на з'їзді ветеранів різних воєн утворено Всеукраїнське Об'єднання Ветеранів. До нього увійшли ветерани Красної, Совєтської, Української Повстанської Армій та учасники інших визвольних змагань за незалежність України.

З'їзд ветеранів ухвалив звернення до всіх ветеранів, у тому числі Міністерства Внутрішніх Справ, СБУ та ветеранів праці, із закликом вступити до об'єднання, щоб об'єднати зусилля у процесі становлення незалежної української держави.

Головою об'єднання обрано народного депутата України Ігоря Юхновського. Дякуючи за таку честь, академік Юхновський висловив надію, що Верховна Рада України визнає на державному рівні вояків ОУН-УПА воюючою стороною у роки Другої світової війни.

Оборонили національну святиню

Київ (Р. Р.). — Тут газета опублікувала документ, що надійшов до голови Київської державної адміністрації Олександра Омельченка від Президента України Леоніда Кучми такого змісту:

„Прошу поінформувати про причини невиконання доручення Президента України номер 1-14/407 з 1-го липня цього року про виселення до 15-го вересня ц. р. сторонніх організацій з території Києво-Печерської Лаври та заходів, вжитих до винних у цьому. Прошу також оперативно розглянути питання передачі у постійне користування Української Православній Церкви корпусів 70, 45, 1, 30 і 68 Києво-Печерської Лаври, а також церков Усіх Святих, Спаса на Берестові та Троїцької Надбрамної".

Після опублікування цього листа громадськість Києва захвилювалася: адже йдеться про передачу цілої низки будівель, які є національною святинею України, Православній Церкві Московського Патріярхату.

На адресу Президента надійшли листи з підписами письменників, науковців, депутатів Верховної Ради та просто від громадян. Від Спілки Письменників України листа підписали Юрій Мушкетик, Володимир Дрозд, Олесь Лупій, Павло Мовчан та інші. У своєму листі вони наголосили, що передача визначена у президентському дорученні об'єктів Православній Церкви Московського Патріярхату „буде б велико наругою над українськими святинями".

Директор Києво-Печерського заповідника Сергій Кролевець підкреслив, що Лавра є цінністю набагато вищою, ніж звичайний православний монастир. Це — центр національної культури, у якому, починаючи від Нестора-літописця, створено більшість українських книг. О. Мовчан зазначив, що Києво-Печерська Лавра пов'язана з іменами Гізеля, Беринди, Плетенецького і багатьох інших видатних людей.

(Закінчення на стор.3)

Сліди замаху на П. Лазаренка ведуть в Естонію

Київ (Р. Р.). — Тут 16-го жовтня газета „Незалежність" надрукувала повідомлення чільної естонської газети „Сінумілехт" про непідтверджену покищо версію, що в Естонії мешкають терористи, які вчинили замах на прем'єр-міністра України Павла Лазаренка в липні цього року.

Керівник естонської поліції не спростував, але і не підтвердив цю інформацію, а лише сказав, що до його департаменту покищо ніхто офіційно не звертався з проханням розшукати злочинців. Водночас він не заперечив, що йому відомі імена Юрія Дедуха та Олександра Моргуна, названих у газеті „Сінумілехт". Обох їх підозрівають у зв'язках з „донецьким кланом", який контролює ситуацію у вугільній промисловості, витрачає шахтарські дотації і зарплатні та якому не сподобалося, що П. Лазаренко вирішив це припинити.

За даними естонської поліції, названі в газеті особи мешкають в Таллінні, але не мають естонського громадянства. Згадану публікацію пов'язують з тим, що українська сторона пообіцяла 75,000 дол. за інформацію про терористів.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ Кім Юн Сам минулого четверга, 17-го жовтня, звільнив зі становища міністра оборони Лі Юн Го та поробив інші зміни в головному військовому командуванні Південної Кореї після того, як підводний човен Північної Кореї без великих труднощів міг пробратись до південнокорейських берегів минулого місяця. Ці зміни зроблено перед прибуттям Джана Дойча, директора Сі-Ай-Ей, котрий прибув до Південної Кореї на зустрічі з президентом Кімом та іншими державними мужами, на котрих плянується обговорювати питання міжнародної безпеки включно з випадком північнокорейського підводного човна. Новим міністром оборони згідно офіційними джерелами буде голова штабу об'єднаних керівників збройних сил Південної Кореї Кім Дун Цзінь.

В ІРАКУ, КОЛИСЬ ЗАМОЖНІЙ країні, де панував сильний ісламський закон, нікому й на думку не приходило замикати на ключ двері. Одначе після 16- річної нестійкости, економічного занепаду та кожночасної можливости війни ця ситуація дещо змінилася. Грабіж, насильство та убивства трапляються чимраз частіше, а все в ім'я гроша, котрого їм доконче потрібно на те, щоб заплатити за пашпорт і виїзну візу з країни. Санкції міжнародної спільноти починають мати прямі результати на країну та її громадян.

ДЕРЖАВНІ ЧИННИКИ ҐВАТЕМАЛІ, повідомили у четвер, 17-го жовтня, що в масовій панічній сутичці перед початком футбольних змагань між дружинами Ґватемалі та Коста Ріки за чашу світового чемпіонату загинуло 84 особи, а 147 було поранено.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ науковців-дослідників повідомила, що знайдено прямі докази між куренням тютюну та пістряком легенів. Свої наукові досліди вони опублікували у п'ятницю, 18-го жовтня, в журналі „Наука". Це вперше науковці мають прямі докази, що напевно будуть мати значний вплив на всякі справи пов'язані з куренням тютюну у будь-якій формі та пістряком легенів. Д-р Джан Мінна, один з дослідників Південнозахідного медичного центру Тексаського університету твердить, що ця публікація є цим досі невідомим фактором, який точно вказує на пов'язання куренням тютюну і пістряка легенів.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗСА у четвер, 17-го жовтня, попередили Саддама Гуссейна, щоб тримався здалеку від курдських повстанців, які повільно наступають на Ербіль, головне місто у північному Іраку. Николас Бирнс, речник Державного департаменту, зазначив, що будь-яке вмішування Іраку чи Ірану в непорозуміння між курдськими воюючими фракціями було б поганою помилкою. ЗСА уважають, що провокування курдів до дальшого внутрішнього непорозуміння вестиме до дестабілізації та дальшої збройної боротьби.

НОВІ ДОСЛІДЧІ ДАНІ вказують, що цього року президентські вибори коштуватимуть три рази стільки, як у 1992 році. Крім того, незважаючи на нарікання республіканців, що робітничі профспілки є найбільшими фінансовими внескодавцями, ці досліди виказують, що таки найщедрішими фінансовими внескодавцями у передвиборчі кампанії обидвох кандидатів є таки всякі підприємства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Можливість передчасних виборів

Протягом останніх двох місяців Президент України Леонід Кучма двічі був у центрі уваги засобів масової інформації: спочатку, коли скромно висловився про свою готовість ще раз помагатися за становище президента, і вдруге, коли так само скромно і несподівано вилетів до Москви на зустріч з головою російського уряду Віктором Черномирдіном.

Своє рішення кандидувати на другу каденцію Л. Кучма пояснив тим, що хоче закінчити розпочаті реформи, а заяву про це зробив задово до початку передвиборчої кампанії, тому що „негоже за живого батька ділити його майно". Президент ухилився від деталізації цієї фрази, але свій хід він зробив і це привело до того, що потенційні суперники почали поводитися відповідно.

Вчинок Президента Л. Кучми дуже відрізняється від того, як тримався колишній Президент України Леонід Кравчук, який до останнього часу не оголошував про свій намір кандидувати на другу каденцію, вивчаючи поведінку своїх конкурентів.

Президент Кучма, як бачимо, не чекав, щоб довідатися, хто буде його конкурентом, а оголосив про свій намір задово до виборів, ніби зумисне хотів дати суперникам більше часу озброїтися проти нього самого. Преса оцінила це як велику особисту і громадську мужність. Коментарі були різні. Одні поставилися до цього з розумінням, інші вважають, що про свій намір Президент оголосив завчасно і недоречно. Так чи так, це привело до того, що на сторінках газет з'явилися імена десятьох чільних політиків, один з яких може стати президентом.

Першому у цьому списку, очевидно, є Президент Л. Кучма. Другим Павло Лазаренко, прем'єр-міністер, який щойно так вдало провів крізь парляментські перепони програму дій Уряду.

На третьому місці — голова Верховної Ради України Олександер Мороз, відомий своєю компромісовістю та вихнадливістю в екстремних ситуаціях. Щоправда, останнім часом він дещо змінив тактику, все частіше виявляючи агресивність і твердість.

Далі у списку популярности називають Володимира Горбуліна, Вячеслава Чорновола, Сергія Головатого, Євгена Марчука, Віктора Мусіяку, Віктора Ющенка, Петра Симоненка. Деякі газети влючили у цей список у Василя Дурдинця, Віктора Пинзеника, Геннадія Удовенка, Леоніда Кравчука, Володимира Радченка, Анатолія Кінаха, Юрія Кравченка, Юрія Єханурова та Валерія Бабича.

Вирішивши кандидувати на другу каденцію, Президент Л. Кучма вірить, що кризу вдасться перебороти і економіку пощастить устабілізувати. Вірить у це і П. Лазаренко. Обидвом їм доведеться вирішувати проблему безробіття і соціяльного забезпечення шахтарських родин Донбасу. Отож і Л. Кучмі, і П. Лазаренкові сьогодні явно по дорозі.

Тим часом малозабезпечені верстви населення в Україні стають все біднішими і тому зростає їхня неприязнь до влади в цілому, а до Президента зокрема. Крім того, як в Україні, так і за її межами існують сили, які прагнуть за всяку ціну підірвати авторитет української держави у світі та дестабілізувати ситуацію всередині суспільства.

Все це робить боротьбу за президентський пост ще важчою. Після заяви Л. Кучми про його намір кандидувати ще раз політики згадали, що нинішні уповноваження Президента закінчуються у 1999 році. Почали думати, чи не означає це підготови до передчасних виборів.

Нова Конституція передбачає передчасне припинення уповноважень Президента у разі неможливости виконання ним своїх обов'язків за станом здоров'я, добровільної резиґнації або оскарження. Ні про один з цих випадків сьогодні мова не йде. Оскарження теж неможливе, бо парлямент не проголосує за те трьома четвертинами голосів.

Однак усі аргументи не матимуть значення, коли мова піде про передчасні вибори як засіб продовження уповноваження Президента. Конституція цього не боронить. А світова практика такі випадки знає. В парляментарних республіках Заходу так роблять прем'єри, коли є надія, що передчасні вибори будуть успішнішими, ніж чергові. Президенти цього не роблять, але в Україні політична ситуація сама підказує Президентові саме такий варіянт. Сьогодні у Л. Кучми більше шансів на виграш, ніж їх може бути у 1999 році. Програма реформ, стабілізація курсу валют, прийняття Конституції та проведення грошової реформи тоді вже забудуться, а проблеми ще не будуть поборені.

Михайло Шпонтак

ДЕБАТИ БЕЗ ПЕРЕМОЖЦЯ

Перша передвиборча дебата двох кандидатів на президента, якій приглядалось на телевізії приблизно 70 мільйонів американців в неділю, 6-го жовтня, не принесла нових підстав для більшого впливу на глядачів для їхнього висновку, котрий з кандидатів має кращі кваліфікації на пост президента ЗСА на наступні чотири роки.

Сенатор Роберт Дол мав можливість на „президентському" рівні вийти із своєю програмою і візією для піднесення життєвого стандарту жителів Америки та престижу за кордоном. Здається, через збільшену обережність, кандидат Р. Дол стримувався від необхідного наступу, щоб не виглядати „екстремістом". Прихильники незадоволені виступом Р. Дола, що він оминув справи етики і можливого порушення законности у Білому Домі протягом минаючої каденції. Наприклад, справа звільнення працівників бюра подорожей в Білому Домі й заангажування працівників ФБІ для шукання можливих оскаржуючих протестів, чому службовці бюра подорожей були безпардонно звільнені. З черги, хто і для якої цілі зарядив вибрати з архіву ФБІ справи 900 колишніх державних службовців, між ними і декотрих членів Адміністрації колишніх президентів Р. Регена та Дж. Буша? Відтак, натяк в інтерв'ю телевізійній програмі Джіма Легрера, ч. 13, з президентом Б. Клінтоном щодо законної процедури улаcкавлення на запит можливої амнестії ув'язнених колишніх комерційних спільників президента і Першої леді. Р. Дол теж не досить яскраво оскаржував свого противника, що президент не дотримав своєї обіцянки з 1992 року, під час виборчої кампанії, зменшити податки для середньо заможних; навпаки, Адміністрація Билла Клінтона піднесла податки набагато для всіх американців. В справі своєї економічно-податкової програми кандидат Р. Дол не виявив належної рішучости, особливо в справі фінансування запропонованих податкових пільг: 15 відсотків знижки для всіх, знижка податків з 28 до 14 відсотків на зиски з інвестицій „кепітел гейнс" та відтягнення податків 500 дол. на дитину для кращого економічного розвитку.

Президент Б. Клінтон в дебаті вправно повторив свої літанії про піднесення економіки, затруднення нових 10.5 мільйона робітників, покращання народної освіти, захист медикеру, медикейду, сошел секюриті, зменшення злочинства в наслідку його схеми збільшення на 100,000 осіб кількости поліцистів, його пропозиції зменшення податків на більш конкретні потреби — для студій на коледжах, для захоти заснування малих бізнесів, оборони довкілля, а найважніше, оборони програми „позитивних дій" — соціально-економічних привілеїв для меншин та жіноцтва країни під час його минаючої каденції. Б. Клінтон рішуче атакував економічно-податкову програму Р. Дола через знижку на 550 більйонів дол. податків, яка без належного фінансування принесе нову інфляцію та збільшення бюджетного дефіциту з небезпекою для медикеру.

На запит керівника дебати Джіма Легрера, чи американцям тепер живеться краще, ніж чотири роки тому, Роберт Дол відповів, що краще живеться президентові і що Саддам Гуссейн, диктатор Іраку, є в кращій ситуації. Щодо економіки країни, то господарський ріст був найповільніший і млявий під час каденції Президента Билла Клінтона. Президент одідичив 4.7 відсотка економічного росту, який впав на 2.4 відсотка річно. Високі податки запроваджені в 1993 році, властиво сповільнили економічний ріст, число банкрутств підскочило, як також і дефіцит закордонної торгівлі ЗСА є найвищий в історії.

На повищий запит президент Билл Клінтон відповів, що економіка Америки є в доброму стані — краща, ніж за останніх 30 літ, платня затруднених підноситься, за останню декаду є нових 10.5 мільйона затруднень, пересічний прибуток родини підскочив на 1,600 дол. річно, зменшилася кількість людей за межею убогости, злочинство в Америці впало, президент підписав реформи валферу та поліпшення здоровельної опіки. Тут Р. Дол зауважив, що злочинство зменшилось завдяки республіканським губернаторам стейтів та посадникам міст, таких як Рудольф Джуліяні в Ню Йорку.

В дискусії над закордонною політикою ЗСА президент Б. Клінтон повторив про свої успіхи оборони демократії в Гаїті, перемир'я в Боснії, покращення ситуації в центрально-східній Европі після холодної війни, виведення російських збройних сил з Балтики, інтеграція східньо-центральних демократій Европи в нову партнерку з НАТО, поширення зони безпеки в Іраку на північ для обсерваційних полетів американських військових літаків.

Роберт Дол відповів, що він є іншої думки щодо фіяско в Сомалії. Він підтримав інтервенцію ЗСА в Боснії, але тільки на час одного року — тим часом втручання американських збройних сил в Боснії заповідається на довше. В Гаїті Америка інвестувала три більйони дол., а тим часом президент країни потребує кращої охорони, бо на території його резиґнації з'явились горлорізи. В Боснії і Північній Ірляндії немає правдивого перемир'я. Про небезпеку розповсюдження ядерної зброї в Індії, Пакістані та про вдмову Лукашенка, сатрапа Білорусі, позбутись ядерних ракет, які легко можуть бути націлені на Америку, Р. Дол не згадав.

Прихильники Р. Дола незадоволені першим виступом їхнього кандидата, особливо перебільшеною стриманістю супроти його противника. Слухачі і дискутанти на радіопрограмах „ток шов", на яких можна відчути настрій американських виборців, „радили" Р. Долеві голосувати за Б. Клінтоном, якщо він хоче бути таким „джентлменом" і ввічливим до свого противника.

Під час дебати кандидатів на пост віце-президента в середу, 9-го жовтня, тон і зміст дискусії майже повністю повторився. Занадто великий „респект" і ввічливість один до другого і брак сутности програми провідних партій. В справі корупційного фінансування політичних партій, кандидати погодились на покликання двопартійної комісії для нагляду над фінансуванням виборчих кампаній. Віцепрезидент Ал Гор боронив право жіноцтва на необмежену аборцію жіноцтва та програми „позитивних дій" — привілеїв меншин та жінок ЗСА. Кандидат Джек Кемп вказав на негуманну аборцію частинно народжених немовлят. Він також підтримує програму позитивних дій, спрямованих для потребуючих, а не для цілих расових чи етнічних груп країни. Само собою, обидва бесідники енергійно підтримували податково-економічну програму своїх партійних кандидатів на пост президента, при цьому вони мали на увазі власну участь у чергових виборах в 2000 році.

Під час дискусії кандидатів на пост президента президент Б. Клінтон ствердив, що нуклеарні далекосяглі ракети вже більше не націлені на діти Америки. Це дуже похвально, але це сталось в результаті добровільного ядерного розброєння третьої з черги ядерної потуги, України. Жоден з кандидатів навіть не натякнув, що станеться з дітьми України у випадку поновної московської напасти на миролюбну країну в центральносхідній Европі. Нам, американським українцям, буде трудно рішати, на котрого кандидата голосувати п'ятого листопада.

КОНЦЕПЦІЇ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ НАЦІОНАЛЬНІЙ ОСВІТІ

(Заява Всеукраїнського Педагогічного Товариства ім. Григорія Ващенка)

I

Головне Правління Всеукраїнського Педагогічного Товариства ім. Григорія Ващенка проаналізувало ряд концептуальних документів, підготовлених останнім часом Міністерством Освіти України. Віддаючи належне праці, виконаній співробітниками міністерства, водночас не можемо не звернути уваги, що деякі принципової ваги документи віддзеркалюють тенденцію свідомого відступу від засад національної освіти і виховання, що почали визначати функціонування освітянської сфери у перших роках після здобуття Україною державної незалежности. Тривожно, що ці новітні програмові формулювання і дії, як правило, цілком відповідають вимогам до освіти тих сил, які не приймають потреби національного відродження українського народу, дедалі активніше цьому протидіють. Тобто йдеться про зовні мало помітне, але послідовне скеровування освіти у напрямку, якого домагаються прибічники лівого політичного та соціяльного реваншу у країні.

Так, свого часу (1994 р.), після обговорення в усіх реґіонах держави, Всеукраїнська Педагогічна Рада схвалила „Концепцію національного виховання", на засадах якої і розгорнулася виховна праця. Ніхто не наполягає на бездоганності цього документу, на тому, що в нього не варто вносити змін і доповнень. Та ось під тим приводом, що концепцію не санкціоновано чиновницьким органом — колегією міністерства, його нове керівництво ухвалило здійснити всю роботу заново. І ось за порівняно короткий час новий документ готовий; у лютому цього року його підтримала міністерська колегія.

Либонь, його новизну засвідчує вже назва: не „Концепція національного виховання", як то було раніше, а „Концепція виховання у національній системі освіти". Зовні нібито не така вже й значна зміна, тим більше, що йдеться про різні напрямки виховання, та як не пригадати, скільки протидії виявляли свого часу деякі міністерські функціонери стосовно терміну „національне виховання" у назві документу, — мовляв, треба записати „просто". „Концепція виховання" — та й по всьому! Що ж, нарешті, записали, величезною мірою зневтралізувавши вкрай важливий для нашої молодої держави акцент. Кому бо не ясно, що національне виховання, яке включає до себе які завгодно напрямки виховання, наприклад, правне, екологічне, моральне, трудове, фізичне і т. д. — то цілеспрямований, чіткий орієнтир, а „виховання у національній системі освіти" — дещо недостатньо виразне, розмите, те, що може здійснюватися, власне, і без опертя на українські національні засади.

Зміст самого документу цю його спрямованість підтверджує. Попри цілий ряд правильних, хоча здебільшого абстрактних, часто наукоподібних тез, тенденція знавтралізування помітна у ньому повсюдно. Фактично уневиразнено тут те найкрадинальніше й найпринциповіше, що у державній національній програмі „Освіта. Україна XXI ст." (на неї також ідуть повсякчасні ревізіоністські наскоки) зформульовано гранично чітко: основний шлях реформування виховання в Україні — це „наповнення його культурно-історичними надбаннями українського народу". Відсутня жодна згадка про те, традиції яких національних педагогів належить у вихованні розвивати. Дивовижно звучить твердження про існування якихось світових і европейських „стандартів"(!), яким мусить відповідати виховання громадянина української держави. Лишається нез'ясованою теза про потребу враховування у вихованні „реґіональних особливостей", хоча добре відомо, як спекулюють цим поняттям відцентрові, найперше проросійські політичні сили, що здійснюють у ряді реґіонів „національне виховання" протидіючи українській національній ідеї, українській історії та культурі. Підкреслюється потреба „оволодіння і вживання (?) української мови", але не розвивається незамінна консолідуюча роля державної мови у досягненні найважливішої мети національного виховання — формуванні якісно нового покоління українських громадян, душею і тілом відданих своїй державі.

У ряді розділів, наприклад, „Виховні завдання вищих навчальних закладів", терміни „нація", „національна інтеліґенція", „духовна еліта" взагалі вжито без жодного зв'язку з Україною та українством, отже, все те, про що у них мовиться, є цілком придатним і для тих досить численних вищих навчальних закладів (тільки у системі Міністерства Освіти їх — 26), де кількість студентських груп, які вчаться українською мовою, дорівнює нулеві.

У розділі „Підвищення професіоналізму вихователів" проіґноровано принципової ваги запис у державній національній програмі „Освіта. Україна XXI ст." про необхідність „докорінних змін у вишколі перевишколі педагогічних кадрів для національного виховання". Нарешті, привертає увагу й те, що для науково-методичного забезпечення нової концепції чомусь плянується видання журналу не під заголовком, скажімо, „Методика національного виховання", а „Соціяльна робота і практична психологія освіти".

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Теодор Терен-Юськів

Прекрасний дебют української співачки в Метрополітальній опері

В. Лукіянець.

Першу згадку про співочі успіхи нашого молодого (не має ще 30 років), лірико-кольоратутного сопрано Вікторії Лукіянець пощастило мені відкрити торік не в українській, а в британській пресі. Була це критика про її, урodженої київлянки, тепер гостинний виступ із Віденської державної опери, в Українській Національній Опері, в рідному Києві. Відбулось це у творі Россіні „Севільський цирульник" в ролі меткої Розини. Про цей молодечий, виїмковий талант, що в наше сьогодення співає в одному з найпередовіших театрів світу в нашій пресі чомусь дуже мало пишуть. Про будь-яку новозаложену партію — багацько. А про В. Лукіянець дійсно є що писати, є чим гордитись.

Крім трьох міжнародних нагород і концертів в Европі та оперних виступів у перших театрах світу, як Ля Скаля у карколомній ролі Королевої ночі, в „Чарівній флейті" Моцарта чи в Петербурзі; а там у Зальцбурзі, Берліні, Женеві. Виступатиме і у вагомій лондонській Ковент Ґарден та в модерній Кастиль-опері Парижу. А вона бо стоїть ще тільки на початку своєї світової кар'єри.

Свій співочий шлях розпочала Вікторія уже в дитинстві, виступаючи з дитячим хором Київського радіо, де й була солісткою. Учащала до музичної школи, потім до Консерваторії, де навчалася співочого мистецтва в нашого відомого (теж із фільму) лірико-кольоратурного сопрано Єлисавети Чавдар. В Українській Національній Опері 1994 року вона настільки сяйнула своїм одноразовим талантом, що у свої члени запобігливо сприйняв її один із найславніших театрів світу, власне Віденська державна опера. В це не так воно легко і просто повірити, бо ж відомо, що до цього театру дуже важко дістатись, передусім на ролі протагоністів-першунів. Та цього допняла вперше в історії нашої культури саме Вікторія Лукіянець. Бравіссімо!

Такий же самий випадок з нею маємо і в Метрополітальній опері в Ню Йорку. Тікьки тут, як знаємо, на перших ролях були вже і деякі інші представники України. Однак і в Мет знайшлась Лукіянець без протекцій і інших махінацій, а лише завдяки чарові власного голосу, гри та мистецької індивідуальности. І ось тепер наша молода співачка полоняє слухачів шістьма ґастрольними представленнями в найвимогливішій психологічно і голосово ролі кольоратурного сопрано в партії Віолетти в опері Верді „Травіята".

Тут мусимо торкнутись і політичної струни. А саме, чи наша співачка при своїй мистецькій обдарованості була б дійшла до цих висот, яких вона вже дотепер сягнула, без української державности? Абсолютно ні. Москва до цього ніколи не допустила б. На це бо маємо пречистий доказ з іншою українською співачкою, а це з Белою Руденко в 70-их роках. З тяжкою бідою Кремль дозволив їй виступити з концертами в Ню Йорку, але не в Мет опері. Мимо цього, що американська преса просила: "Bella, come soon back". На це Москва не дала дозволу. Значить, українська незалежність дуже вагомий чинник.

На першому виступі 2-го жовтня у Мет наші слухачі були не багато менше схвильовані, як і сама співачка, бо кожен бажав їй найкращого успіху, щастя. Диригував оркестрою чутливо світової слави співак Плясідо Домінґо. Були тут цього вечора ще й інші два дебюти: еспанець, баритон, Карльос Альварез та литовець, бас, Вацловас Давнорас. Мимо сценічного неспокою, Вікторія зуміла опанувати себе і голос її звучав упевнено і принадно у величезній, 4000-ій залі. Вікторія — невеличкого росту, гарненька, порушалась на сцені енерґійно і переконливо. Тут бо була не тільки співачка, але й актриса. На її обличчі можна було запримітити відображення настрою співаних фраз: радости, журби, смутку. А це рідко зустрінемо в інших співачок, бо до цієї істотности треба мати душу сповнену глибокої чутливости. Вже в першій арії Вікторія виявила свою індивідуальну інтерпретацію, особливо в темпах і кантилені піяніссімо. І вже в першій частині арії публіка нагородила нашу співачку рясними оплесками, а по другій ще й окликами „браво". Крім краси, голос Вікторії гнучкий і послушний. Більшість фраз починає вона крещендуючи його. Вершинами її мистецтва — це голосова пряжа піяно і піяніссімо. Однак її тони і у форте сріблистим звуком дзвенять подивугідно. І найсуттєвіше: Лукіянець увесь свій спів не лише співає, але й насправді переживає, а це ключ до серця слухачів. Ледь чутний, щемливий, останній її тон, корона прощальної арії наприкінці опери, на довго остане в душах слухачів...

Схвальні, голосні і протяжні оплески признання ущерть заповненої залі були яскравим доказом одушевлення нашою молодою співачкою. І ще один промовистий доказ успіху В. Лукіянець це "sold out" усіх шістьох її виступів.

Ольга Бабій

* * *

Коли за мною осінь відголосить,
І зацілує сніг озимину,
Не нарікай: у далеч стоголосу
Побіг мій кінь, лиш гривою майнув.
Ти не сумуй, що обірвалось слово,
Що хризантеми пізні відцвіли:
У світі цім, незрівнянно чудовім,
Хтось інший любить, як любили ми.

Вечір Г. Новаківської

(Зліва): Володимира Лучків, Галина Новаківська, Оксана Соколик.

В чудовий осінній день, неначе в гармонії з погідним настроєм наміченої імпрези, відбувся в середу, 18-го вересня ц.р., в Торонтовечір широко знаної артистки-малярки Галини Новаківської. Мисткиня мала останньо дві надзвичайно успішні виставки в Україні — в Києві й Львові, де мистці і любителі мистецтва високо оцінили творчість своєї землячки.

Ініціятором і господарем вечора була Фінансова комісія СФУЖО під проводом Володимири Лучків, яка рівночасно була ведучою програми. Відкриваючи імпрезу, вона підкреслила, що Г. Новаківська є мистецьким дорадником СФУЖО, „і тому ми з нагоди її великих успіхів хотіли привітати її разом з українською громадою Торонто та поділитись враженнями й переживаннями мисткині". Як звичайно буває на імпрезах СФУЖО, добірна публіка завжди дописує, і сьогодні так само заля Канадсько-Української Мистецької Фундації була вщерть заповнена.

Галина Новаківська народилася в Перемишлі. Мистецьку освіту одержала в Академії мистецтв у Кракові та в Інституті пластичного мистецтва, відтак у Відні та Мюнхені. Мисткиня мала 14 самостійних виставок у різних містах Америки і Канади та брала участь у численних групових виставках. Апогеєм її творчих успіхів були виставки в Національному Музеї Києва і Картинній Галереї Львова. Мистецтвознавець Галина Козаченко написала репортаж після виставки в Києві, який появився у місцевій газеті та був переданий по Київському телебаченню по всіх більших містах України. Ось що читаємо у цьому репортажі:

„У творчості Галини Новаківської навіть тінь, навіть прояв темряви обертається на світло. Глибока і чиста жіноча душа української художниці, яка вже кілька десятиліть живе і працює в Канаді, наблизилася до душі самого нашого Києва. Місто увібрало в своє серце її мистецтво, а ми, кияни, — ще й спілкування особисте.

Людина завжди відповідає своєму прізвищу, а дівоче прізвище художниці — Молодецька — визначає її безсмертну сутність. Цій жінці не судилося постаріти, бо не старіє Боже світло, не старіє вічний процес творення у безмірі космосу, не старіє музика, не старіє сама любов.

Вічна весна і вічна молодість — це те, що живить творчість Галини Новаківської. І хронологія, земний буденний вияв цікавості біографів і мистецтвознавців — це не про неї і не до неї. Ця чарівна жінка родом із вічности, і Україну рідну свою і нашу землю знає в усі віки і в усі тисячоліття; і всі її болі, радощі, випробування і розквіт передає полотну, нам на оглядини, щоб і ми причастились до погляду вічности.

І жіноча розмова, і розмова квітів в інтер'єрі кімнати, і мова взаємолюбови усього світу в „Лісовій пісні", чи краєвидах...

Галина Новаківська, певне, вивчає мистецтво протягом кількох втілень, вірніше, не припиняє свого мистецького життя на землі і над землею... Таке глибоке і щире занурення у матерію і насичення матерії Божим змістом притаманне було усім посланцям, що засобами образотворчого мистецтва пронолювали і піднімали юні душі глядачів. Є картини, які діють, мов ікони, хоч глядач і не сподівається їхнього благодатного впливу. Жива і радісна енергія, що об'єднує людей і рослин, предмети і повітря в одну взаємопроникну систему, — то енергія творення, і нею наповнений простір і між клітинами крови, і в самих клітинах, і між континентами, і між планетами, і між зірками, і між галяктиками... Енергія творення уподібнює людину Творцеві світу і підносить її в обшир близьких і далеких світів.

Про це нагадали нам картини Галини Новаківської в Національному Музеї Києва".

Далі в програмі вечора було слово мисткині і висвітлення відеофільму. Г. Новаківська з питомою їй золотоустістю розкуто і з певною дозою гумору згадала свої молоді роки на студіях у Кракові, опісля про творчість вже в Канаді і, накінець, враження з поїздки до України. При висвітленні фільму подавала влучні коментарі й пояснення, а перед очима глядачів пересувалися фрагменти з виставок, зустрічей, прийнять, інтерв'ю з різними журналістами.

Останньою точкою програми була розіграна подарованої мисткинею картини. Щасливою власницею картини стала Марта Набережна.

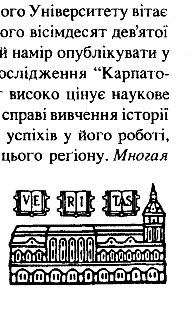
Накінець Г. Новаківська щиро подякувала Фінансовій комісії СФУЖО за таке дбайливе приготування імпрези. Також голова СФУЖО Оксана Соколик висловила свою подяку й привітання паням з Фінансової комісії під проводом В. Лучків за цей надзвичайно вдалий вечір.

Іванна Кушпета

ПОДІЇ

ВІДЗНАЧЕННЯ 75-РІЧЧЯ УАПЦ

Бостон. — Українська православна парафія св. Андрія, 24 Orchard Hill Road, Jamaica Plain, MA, влаштовує відзначення 75-річчя утворення Української Автокефальної Православної Церкви, створеної у Києві в 1921 році. Відзначення відбудеться у неділю, 17-го листопада, і складатиметься з Божественної Літургії, Панахиди і святочного обіду з програмою. Виступить парафіяльний хор. Головний доповідач — д-р Франк Сисин. Квитки в ціні 12 дол., для дітей — 5 дол. За інформаціями слід звертатися до о. Архимандрита Андрія (617) 522-3323 та Лариси Діяк (617) 344-7075.

Посвячення кораблів Військово-морських сил України

У вересні фрегата „Гетьман Сагайдачний" і десантний корабель „Костянтин Ольшанський" Військово-морських сил України вперше відвідали на запрошення головного командування військово-морських сил ЗСА у Норфоку, Вірджінія, Америку і американські води. Вони базувались в Норфоку та брали участь в навчаннях разом з військовими кораблями ЗСА, а морські піхотинці відбули маневри.

14-го і 15-го вересня ці кораблі відвідували американські громадяни. В неділю 15-го вересня на запрошення амбасади України у Вашінгтоні та команди українських кораблів відбулося урочисте посвячення фрегати „Гетьман Сагайдачний" і корабля „Костянтин Ольшанський", яке звершив настоятель Свято-Михайлівської української православної парафії в Балтиморі, Мд. о. протоієрей Віктор Кулій. Він прибув рано вранці до Норфоку мініавтобусом української амбасади в Вашінгтоні разом із своїми співаками: Тамарою Ярмоленко, Ніною Чечулін, добродійкою Марією Кулій, Галиною Карпук, Федором Карпуком, Докією Харитунов, Олександром Харитуновим, головою парафіяльної ради Миколою Чечуліним, заступником голови Дмитром Ярмоленком. Їх супроводили: перший секретар амбасади в економічних справах Олександер Виходцев, перший секретар Юрій Попов і прапорщик прикордонних військ Шульга. При вході до корабля гостей щиро вітали капітан фрегати „Гетьман Сагайдачний", капітан другої ранги Сергій Нестенко і капітан третьої ранги Сергій Данілєвський, керівник культурними справами. Вонидали співакам інформаційну туру по кораблях, а отець Віктор Кулій відбув розмови з капітаном загону кораблів, капітаном першої ранги Миколою Жибаревим, командиром першої бригади кораблів ВМСУ, капітаном третьої ранги Сергієм Данілєвським, офіцером штабу ВМС України та командиром корабля „Костянтин Ольшанський", капітаном другої ранги Георгієм Савченком.

Вони коротко поінформували про історію кораблів та програму дня. Фрегата „Гетьман Сагайдачний" була збудована в Керчі у Криму і почала плавати, як сторожовий корабель ВМС України, 4-го липня 1993 року.

О 8:15 ранку на палубі фрегати „Гетьман Сагайдачний" відбулася церемонія підняття на щоглу національного прапора України. На палубі струнко стояли у формі літери „П" командири, офіцери, мічмени, старшини, матроси і морські піхотинці, понад 200 осіб, а у небесну блакить линула мельодія національного славня, і легенький вітерець ніс її через океан до берегів України. Усіх військовослужбовців на двох кораблях було 400 осіб.

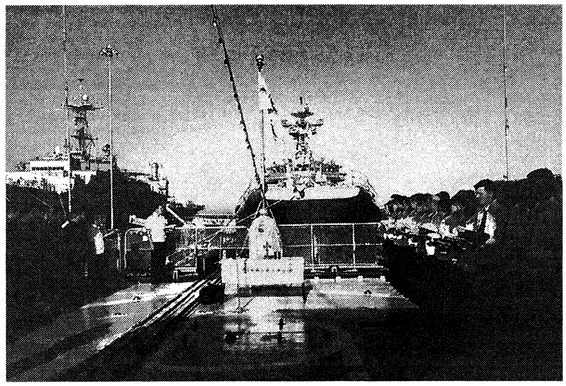
Після церемонії отець Віктор Кулій відправив загальний Молебень. У небесні простори линула щира молитва до Спасителя Божої Матері і Святого Миколая — небесного опікуна ВМС України — і тих, що плавають по морях. У своєму слові о. Віктор Кулій передав архипастирське благословення від Першоієрарха УПЦеркви в ЗСА Митрополита Константина, голови Консисторії Архиєпископа Антонія і Єпископа Паїсія, духовенства і вірних та від Свято-Михайлівської парафії в Балтиморі, яке є містом-побратимом Одеси. Далі отець Віктор Кулій говорив про християнську любов і її значення для людини в щоденному житті. Він закликав до братньої, жертвенної любови і єдности. Бо до такої любови, за прикладом Христа, просив і просить своїх земляків великий син і християнин Тарас Шевченко: „Обніміте, брати мої, найменшого брата! Єднайтеся, братайтеся! Любіть Україну свою!" На знак любови, освячення кораблів і про цю спільну молитву настоятель отець Віктор Кулій передав капітанам кораблів ікони Спасителя Христа й Божої Матері, щоб вони завжди охороняли і мали в своїй опіці залогу цих кораблів.

Спочатку о. Віктор освятив під спів тропаря „Спаси, Господи, людей Своїх..." фрегату „Гетьман Сагайдачний", а потім перейшов на палубу десантного корабля „Костянтин Ольшанський" та освятив його.

В той самий день про цю історичну подію повідомили засоби масової інформації в Україні, а український відділ радіостанції „Голос Америки" передав інтерв'ю з о. Віктором Кулієм в програмах 4-го жовтня ц.р.

Командування кораблів і амбасада України в Вашінгтоні висловили щиру подяку за цю спільну молитву о. Вікторові Кулієві і його парафіянам-співакам. Від'їжджаючи з Норфоку до Вашінгтону, команди кораблів обдарували співаків смачним пшеничним українським хлібом, спеченим в пекарні корабля „Гетьман Сагайдачний".

К. М.

На світлині: о. Віктор Кулій освячує фреґату „Гетьман Сагайдачний"; за ним видно корабель „Костянтин Ольшанський".

Дослідники Гуцульщини зустрілися у Львові

З нагоди приїзду в Україну для участи в наукових конференціях у Косові і Яремчі і II Світовому конгресі гуцулів та в VI гуцульському фестивалі знаного дослідника Гуцульщини і редактора трьохтомової „Історії Гуцульщини" д-ра Миколи Домашевського, 3-го вересня ц.р. у Львівському музеї історії релігії відбулися загальні збори членів Гуцульського дослідного інституту в Чикаго (ГДІ) і Регіонального об'єднання дослідників Гуцульщини у Львові (РОДОГ). Збори відкрив виходець з Гуцульського краю, директор Музею історії релігії Володимир Гаюк. У виступах голови ГДІ д-ра М. Домашевського і голови РОДОГ проф. д-ра Н. Библюка були підсумовані основні результати науково-організаційної і видавничої діяльности названих громадських організацій за останні роки, серед яких організація і проведення наукових конференцій, семінарів і засідань з проблем Гуцульщини, участь в періодичних місцевих виданнях та офіційних культурно-освітніх заходах, видання журналу „Гуцулія", перевидання 1-го тому і підготовка до видання 4-го тому „Історії Гуцульщини" та інші. Своє бачення проблем дослідження Гуцульщини висловили відомі вчені — д-р філологічних наук Ярослава Закревська (під її керівництвом завершена робота над словником гуцульських говірок), академік Української академії архітектури, директор інституту „Укрзахідпректреставрація" Іван Могилич, д-р мистецтвознавства Михайло Станкевич, д-р геолого-мінералогічних наук Георгій Бойко, д-р біологічних наук, директор Державного природничого музею НАНУ Юрій Чорнобай. Були також зачитані листи від д-р філологічних наук Володимира Погребенника (Київ) і мгр-а Оксани Роздольської-Маслянко (Чикаго).

Збори обрали нову управу Гуцульського дослідного інституту в складі М. Домашевського (голова), Н. Библюка та І. Пилипейка (заступники голови), П. Сіреджука (науковий секретар) і К. Домашевську (скарбник).

В присутности представників преси і телебачення відбулася презентація першого тому „Історії Гуцульщини" під редакцією д-ра М. Домашевського, перевиданого у Львові. За багаторічну дослідницьку і видавничу діяльність Микола і Катерина Домашевські були відзначені грамотами Інституту Народознавства НАНУ і РОДОГ.

На зборах обговорювалися також питання завершення підготовки до друку 4-го тому „Історії Гуцульщини".

Володимир Гаюк,
Косів, Україна.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

Міністерство закордонних справ Росії відмежувалося від слів А. Лебедя, стверджуючи, що де юре Севастопіль — українське місто. Однак міністерство зазначило, що в цьому питанні відіграє велику ролю моральний фактор, бо мешканці міста вважають себе російським населенням.

Джерела в Адміністрації Президента заявили, що недавня активізація українсько-російського діялогу щодо укладення угоди про статус і умови базування російської частини ЧФ на терені України не відповідає національним інтересам України. Угода визнає статус чужоземної військової бази на території України всупереч Конституції.

Ще одним недоліком проєкту угоди, на думку представників адміністрації, є відсутність згадки у ньому пляну поетапного виведення російських військ з української території, як того вимагають міжнародні договори України.

Оборонили...

(Закінчення зі стор. 1)

Тут написано часослови, перші граматики, і тут знаходяться найсвятіші для України могили.

У середу, 16-го жовтня, „Радіо Свобода" повідомило, що Президент України Леонід Кучма відкликав наведене вище доручення Омельченкові щодо передачі об'єктів Києво-Печерської Лаври Православній Церкви Московського Патріярхату. Однак про це відкликання нічого не знають у Комітеті у справах релігій та в дирекції Києво-Печерського заповідника. Ніякого документу не отримала і Київська міська державна адміністрація. Отже це питання залишається відкритим.

Київська міська організація Української Республіканської Партії оприлюднила заяву, у якій сказано, що в разі передачі культових споруд державного заповідника московській Церкви, УРП разом з іншими патріотичними силами перейде до рішучих дій, зокрема ініціюватиме питання про передчасне припинення уповноважень Президента Л. Кучми. УРП вважає, що політика Президента і його адміністрації щодо Української Православної Церкви Київського Патріярхату не відповідає інтересам України, так само, як не відповідають національним інтересам України деякі кроки Президента в зовнішній і внутрішній політиці.

В Японії...

(Закінчення зі стор. 1)

ної демократичної партії, котра правила країною понад 38 років, аж до останніх виборів у 1993 році, коли то всі думали, що з її програною в Японії настануть значні зміни. Одначе японські виборці не є надто схильні до драстичних змін у їхньому житті, тому голосували за кандидатами, котрі також підтримують більше консервативну політику.

Аналітики твердять, що тепер мабуть знову на якийсь час зменшаться будь-які надії на більш відкриту торгівлю з Японією, що може негативно вплинути на взаємовідносини ЗСА та Японії.

„І торкнув їй спокій вічі
Слід сльози з лиця зітерши, —
І спливає тільки вічність...
Ігор Калинець

бл. п.
пл. сен.
МАРІЯ ЛАБУНЬКА
(ІРИНА)

член куреня „Верховинки"
12-го лютого 1924 р. — 17-го жовтня 1996 р.
Вічна пам'ять!
Скоб!
В глибокому смутку „Верховинки"

Сповіщаємо з жалем всю українську громадськість, членство ОУН та всі структури Українського Націоналістичного Руху, що в четвер 10-го жовтня 1996 р. відійшов від нас у вічність на 86-му році життя

сл. п.
МИРОСЛАВ СТИРАНКА

Редактор і співредактор різних видань, газет, журналів, передусім націоналістичного спрямування, публіцист, аналітик подій в Україні, кількалітній головний редактор тижневика „Українське Слово" (Париж, 1977 - 1992) Член організації Українських Націоналістів, довголітній член Спілки Українських журналістів у Німеччині та багатьох інших товариств.

Вічна йому пам'ять!

ПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ПОВІДОМЛЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО ФОНДУ УСЦАК

(Заключний виказ пожертв від 30-го червня до 10-го жовтня 1996 р.)

1,000 дол. — Комітет Допомоги Україні центрального Ню Джерзі; 500 дол. — Українська Народна Каса в Монтреалі, Канада; 200 дол. — д-р Тарас Шегедин; по 100 дол. — д-р З. Жизноморський, М. і О. Духновські, Б. і Н. Коваль (в св. п. д-ра І. Барусевича), Клюб Еметитів при катедрі св. о. Миколая в Чікаго, Єронім Логуш, Павло Палюга; по 50 дол. — Тед Р. Романюк, Вікентій і Оксана Шандор; по 25 дол. — 221-ий Відділ УНС ім. св. Стефана в Чікаго, В. Сивенький, В. Грицин, Н. Филипович; по 20 дол. — Михайло Калька, д-р Р. Стельмах, Я. Хансако; 15 дол. — І. Гречківський; по 10 дол. — З. Томків, М. Римський, С. Гуменюк; по 5 дол. — Я. Мельник, М. Веньгер, мгр Т. Царик.

Усім названим жертводавцям щиро дякуємо і на цьому закінчуємо нашу Олімпійську збірку.

Від 1991 року, коли УСЦАК започаткував свої збіркові акції на спеціяльні Фонди — „Відродження Спорту в Україні", „Стипендійний Фонд Оксани Баюл" і, врешті, „Олімпійський Фонд" — імена усіх жертводавців і суми були періодично подавані на сторінках „Спортових Вістей" часопису „Свобода".

При цій нагоді Управа УСЦАК почувається до приємного обов'язку щиро подякувати УНСоюзові і „Свободі" за друкування листів жертводавців на згаданих сторінках.

Починаючи від 1991 до 1996 року із збіркових Фондів УСЦАК видано:

З Фонду Відродження Спорту в Україні — реєстраційні і членські оплати до Европейських і світових Федерацій, підтримка збірним України на міжнародних аренах; разом 48,928.76 дол.

Із Стипендійного Фонду Оксани Баюл — допомога О. Баюл (перед Олімпіядою в Ліллєгаммері) — 10,000 дол., на відновлення льодової арени в Одесі — 5,000 дол.; разом — 15,000 дол.

З Олімпійського Фонду УСЦАК видано на потреби Олімпійських збірних України в Ліллєгаммері і Атланті (летунські квитки, добові, перебування і тренінги олімпійців в Керролтоні та околицях, закуп модерного гімнастичного обладнання і інші; разом 167,638.98 дол.

Разом з трьох фондів видано продовж згаданого часу 231,567.74 дол.

Детальні звіти приходів і видатків будуть надруковані в довіднику УСЦАК, який вийде під назвою „На Олімпійських хвилях" навесні 1997 року.

В цьому виданні, що матиме два розділи, буде задокументована діяльність УСЦАК в різнородних ділянках спорту, вислід річних чемпіонатів УСЦАК тощо. Багато місця буде присвячено співпраці УСЦАК з Федераціями і НОК України та фінансовій підтримці спортові в Україні, зокрема олімпійцям.

Управа УСЦАК ще раз щиро дякує шановним прихильникам українського спорту за щиру підтримку і щедрі пожертви, завдяки чому Україна вийшла значно швидше на міжнародну арену. Честь і слава усім вам! УСЦАК з честю виконав свої „олімпійські зобов'язання", але, беручи під увагу важкий економічний стан України, через який гальмується темпо відродження спорту, залишає відкритим оригінальне конто — „Відродження спорту в Україні", з якого має в пляні піддержувати найпекучіші потреби. Між іншим, до цього закликає Управу деяка частина прихильників українського спорту, якій не байдужа дальша доля спорту в Україні. Зацікавлені щирі любителі українського спорту можуть з різних оказій і надалі висилати свої пожертви на таку адресу: USCAK-Fund for Rebirth of sports in Ukraine, 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Петро Радомський виграв чемпіонат УСЦАК з шахів

Ювілейний, 30-ий шаховий чемпіонат Української Спортової Централі Америки й Канади відбувся 5-го і 6-го жовтня 1996 року на оселі УБСоюзу „Верховина" в Глен Спей, Н.Й., під спонзорством УСВТ „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж. Змагалося 13 шахістів, що репрезентували шість осередків: Клюб ім. С. Попеля (Баффало, Н.Й.), УСВТ „Ч. Січ" (Нюарк, Н. Дж.), УСО „Тризуб" (Філядельфія), „Українська Централя" (Пассейк, Н. Дж.), УСТ „Черник" (Дітройт) та УСК „Довбуш" (Ню Гейвен).

В імені голови УСЦАК Мирона Стебельського учасників привітав та відкрив турнір ланковий шахів і директор турніру д-р Орест Попович. Після п'яти рунд змагань за швайцарською системою, при часовій контролі по одній годині, кінцеву табелю очолили три майстри (в дужках число здобутих точок на 5 можливих):

1. Петро Радомський („Ч. Січ") (4.5). Чемпіон одержав нагороду в сумі 200 дол. та перехідну чашу, присвячену пам'яті інж. Льва Блонаровича.

Радомський переміг минулорічного чемпіона Бориса Бачинського та зремісував зі Стойком.

2. Борис Бачинський („Тризуб") — (4), як нагороду одержав 125 дол. Бачинський переміг Стойка.

3. Степан Стойко („Ч. Січ") — (3.5) — нагорода 75 дол.

Дальші результати: 4-6 (поділені) о. Мар'ян Процик (Клюб ім. Попеля), інж. Богдан Андрушків („Черник") та Олесь Подебрій (Клюб ім. Попеля) — по 3. 7-9 (поділені) Сидір Новаківський („Тризуб"), Орест Коцюба („Укр. Централя") і Лев Марків („Довбуш") — по 2.5. Останні три поділили порівну нагороду в сумі 100 дол. для гравця з рейтінгом нижче 2000. 10-11 (поділені) о. Ігор Стець і Пилип Процик (обидва — Клюб ім. Попеля) — по 2. 12 Степан Процик (Клюб ім. Попеля) — 1.5. 13. Олесь Процик (Клюб ім. Попеля) — 1.

Завдяки зусиллям о. Процика, в цьогорічному чемпіонаті взяли участь чотири юнаки з Клюбу ім. Попеля в Баффало, а саме — Олесь Процик, Пилип Процик, Степан Процик та Олесь Подебрій. Останній виграв першу нагороду для юнаків (нижче 18 років) в сумі 100 дол.

Шахісти складають щиру подяку УСВТ „Чорноморська Січ" (Нюарк) за фінансову допомогу в сумі 300 дол. для фонду нагород, а управителеві „Верховини" Ярославові Гавурові та всім його працівникам за їхню гостинність і співпрацю для успішного переведення турніру.

Збірка УСЦАК для Львівського міжнародного шахового турніру в пам'ять проф. Степана Попеля

Коли Львівська Шахова Федерація звернулася до УСЦАК за фінансовою допомогою для згаданого турніру, Шахова ланка УСЦАК опублікувала в пресі заклик до пожертв на ту ціль. Тягар загальної крайової збірки в імені УСЦАК взяв на себе о. Мар'ян Процик, президент Клюбу ім. Попеля в Баффало, Н. Й. Місцеві збірки перевели Лев Марків в Ню Гейвені, Конн. та Сидір Новаківський у Філядельфії.

Список жертводавців

1,000 дол. — з каси УСЦАК;

800 дол. — УСО „Тризуб", Філядельфія (частинно на покриття коштів Б. Бачинського — представника діяспори на львівському турнірі). 335.50 дол. — шаховий Клюб ім. Попеля в Баффало, з обіду, що його приготовила М. Притула. По 250 дол. — Фирст Секюріті Федерал Сейвінгс Бенк (Філядельфія), Адріян О. Гаврилів, менаджер, і д-р Орест Попович. 196.50 дол. — Церква св. о. Миколая в Баффало. (Дальше — скорочення Б = Баффало, а Н = Ню Гейвен).

100 дол. — Даша Процик (Б.). По 50 дол. — Дмитро і Марія Кулик (Трой, Н. Й.) та Лев і О. Марків (Н.). По 25 дол. — УККА відділ (Н) і Богдан Антонишин (Н). 23 дол. — д-р Михайло Депутат (Люївіл, Кентакі). По 20 дол. — Народний дім (Н) і Катерина Іскат (Н). 15 дол. — Роман Романюк (Н). По 10 дол. — Зенько Боднарський (Б), Христя Бравн (Б), Ольга Бриньовська (Н), М. і К. Дзюба (Б), Роман Зачко (Н), М. Н. (Б), Роман Олещук (Н), Богдан Пашковський (Б), Іванна Петик (Філядельфія), Ярослав Пришляк (Б), Ольга і Мері Бет Сукман (Б) і Михайло Цуркан (Н). По 5 дол. — Гарі фон Гассельн (Б), Анна Заньків (Б), Толя Цап (Н) і Степан Шишка (Б).

Разом зібрано й передано на руки Львівської шахової федерації 3,300 дол.

Усім жертводавцям та тим, що трудилися для зібрання цих пожертв, складаємо щиру подяку та признання за зрозуміння вагомости даного проєкту — вшанування пам'яті проф. Степана Попеля у Львові.

Ланка шахів УСЦАК

ПОДІЇ

ОБІД З ДОХОДОМ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

Кенмор, Н. Й. — Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу в Баффало, Н. Й., влаштовує у неділю, 27-го жовтня, обід, дохід з якого призначений на Фонд Відродження України — УНС. Обід проходитиме у церковній залі парохії св. Івана Хрестителя, 3275 Елмвуд вул. в Кенмор, Н. Й., від 12-ої до 2:30 год. після полудня. У розваговій частині участь братиме танцювальний гурток баффалівського Осередку Спілки Української Молоді. Датки за обід — 7 дол. від дорослих і 3.50 дол. від дітей — включають каву і солодке.

40-ИЙ ДЕНЬ

У дописі про відзначення св. п. д-ра Романа Борковського („Свобода" ч. 198 з 17-го жовтня) слід справити, що це відбулося в 40-ий день смерти. — Ред.

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ

про оголошення у „Свободі" й „Українському Тижневику(The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи"